

ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ	
Ανεξάρτητη Αρχή	
Αρ. Πρωτ.	11431/16-4-09
Περιοδος 132	
118 54 Αθήνα	

Τηλ.: 210-3727400
 Fax: 210-3255460
 E-mail: info@rae.gr
 Web: www.rae.gr

Αθήνα, 15/06/2009

Προς: ΣΥΝΗΓΟΡΟ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Θέμα: Τιμολόγηση του φυσικού αερίου για οικιακή χρήση από τις ΕΠΑ Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας

Σχετικό: Το υπ' αριθμ. 1485/1/26-1-2009/15.04.2009 έγγραφο του Συνηγόρου του Πολίτη (RAE I-88656/21.04.2009)

Κωδικός: O-31811

Σελίδες: 7

Με το σχετικό έγγραφό σας, γνωστοποιήσατε στη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας, στον Υπουργό Ανάπτυξης στη ΔΕΠΑ Α.Ε. και στις ΕΠΑ Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας Α.Ε. τις διαπιστώσεις και τα συμπεράσματα της έρευνας που πραγματοποίησε ο Συνήγορος του Πολίτη σε σχέση με το ανωτέρω θέμα.

Η έρευνα του Συνηγόρου καταλήγει σε δύο βασικά συμπεράσματα και συγκεκριμένα: «α) υπάρχει προφανές έλλειψη πληροφόρησης..., και β) υπάρχει παράβαση των διατάξεων του νομοθετικού πλαισίου περί εμπορίας φυσικού αερίου...».

Σε σχέση με το πρώτο συμπέρασμα, ο Συνήγορος του Πολίτη διαπιστώνει ότι η RAE συμμετέχει στον «φαύλο κύκλο της πληροφόρησης, η οποία τελικώς οδήγησε πολλούς καταναλωτές σε εσφαλμένες εντυπώσεις»—Σε σχέση με το δεύτερο συμπέρασμα, ο Συνήγορος του Πολίτη διαπιστώνει μεταξύ άλλων ότι η RAE απεκδύθηκε ευθυνών, δεν έλαβε υπόψη αρμοδιότητες και υποχρεώσεις της που απορρέουν από το σχετικό θεσμικό πλαίσιο, δεν έλαβε τα μέτρα που όφειλε να λάβει βάσει των ανωτέρω αρμοδιοτήτων και δεν άσκησε τις κατά νόμο εισηγητικές τις αρμοδιότητες. Καλεί δε τη RAE να ασκήσει τα κατά νόμο ελεγκτικά της καθήκοντα, να ενημερώσει την ιστοσελίδα της και να εισηγηθεί την τροποποίηση των Αδεών Διανομής Φυσικού Λαρίου.

Οι ως άνω θέσεις σας, αποτέλεσαν θέμα της Ημερήσιας Διάταξης της από 04.06.2009 συνεδρίασης της Ολομέλειας της Αρχής, κατά την οποία εξεδόθη η υπ' αρ. 1330^Α/04.06.09 Απόφαση της Αρχής. Ειδικότερα, και σε εκτέλεση της εν λόγω απόφασης, σας γνωρίζουμε ότι, η θέση της RAE επί των όσων διατυπώνονται δια του με αρ. 1485/1/26-1-2009/15.04.2009 έγγραφου σας, είναι η ακόλουθη:

Ο ίδιος θέματος θα διερευνηθεί σε περιοχές που δραστηριοποιούνται ΕΠΑ.

Η διανομή και η προμήθεια φυσικού αερίου στις περιοχές που δραστηριοποιούνται ΕΠΑ διέπονται από τις σχετικές διατάξεις του ν. 2364/1995 (ΦΕΚ Α' 252) (εφεξής «Νόμος»). Συγκεκριμένα:

- Σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 4 του Νόμου: «Η άσκηση των ανωτέρω δικαιωμάτων από τις Ε.Π.Α. επιτρέπεται μόνο μετά από

προηγούμενη ἀδεια διανομής φυσικού αερίου, χρονικής ισχύος από είκοσι πέντε (25) μέχρι τριάντα πέντε (35) έτη, δυναμένης να παραταθεί, που εκδίδεται από τον Υπουργό Ανάπτυξης και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

- Σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 5 του άρθρου 4 του Νόμου: «*5. Η ἀδεια διανομής φυσικού αερίου περιλαμβάνει όρους, την τήρηση των οποίων ελέγχει το Σώμα, οι οποίοι μεταξύ ὅλων αφορούν:* α) *Την εξυπηρέτηση κυρίως του δημόσιου συμφέροντος και την παροχή υπηρεσιών κοινής αφελείας.* β) *Την υποχρέωση παροχής υπηρεσιών ηψηλών προδιαγραφών στους καταναλωτές.* γ) *Τον καθορισμό ανακοινώσιμων και διαφανών τιμολογίων, σε συνάρτηση ιδίως με τις τιμές ανταγωνιστικών μορφών ενέργειας και των στοιχείων κόστους, απαγορευομένης σε κάθε περίπτωση της αναδρομικής αύξησής τους.* δ) *Την υποχρέωση ανάπτυξης των δικτύων διανομής σε ορισμένο εύλογο χρονικό διάστημα.* ε) *Την υποχρέωση παροχής αερίου στους ευρισκόμενους σε καθορισμένη απόσταση από το δίκτυο φυσικού αερίου καταναλωτές...* Οι όροι και οι προϋποθέσεις ασκήσεως των δικαιωμάτων της ἀδεια διανομής δεν μπορούν να τροποποιούνται, χωρίς τη συγκίνεση του κατόχου της».

Από τα ανωτέρω προκύπτουν σαφώς τα ακόλουθα:

1. Σύμφωνα με το Νόμο, η ἀδεια διανομής των ΕΠΑ χορηγείται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, ~~καθηγούμενη γνώμη του Σύμβουλου (PAE)~~.
2. Κατ' εξουσιοδότηση της ως άνω διάταξης της παραγράφου 5 του άρθρου 4 του Νόμου και σε συνέχεια διεθνούς διαγωνισμού που διενήργησε το ελληνικό κράτος για την επιλογή αναδόχου που θα συμμετείχε στις ΕΠΑ, τεύχος του οποίου αποτελούσε το σχέδιο της ἀδειας, εκδόθηκαν οι Υ.Α. υπ' αριθ. Δ1/Γ/Φ7/11819/29.8.2000 «Χορήγηση ἀδειας διανομής φυσικού αερίου στην Εταιρεία Παροχής Φυσικού Αερίου (Ε.Π.Α.) Θεσσαλονίκης Ανώνυμη Εταιρεία» (ΦΕΚ Β' 1086) και Δ1/Γ/Φ7/11818/29.8.2000 «Χορήγηση ἀδειας διανομής φυσικού αερίου στην Εταιρεία Παροχής Φυσικού Αερίου (Ε.Π.Α.) Θεσσαλίας Ανώνυμη Εταιρεία» (ΦΕΚ Β' 1087).

Συνεπώς, ο ισχυρισμός του Συνηγόρου του Πολίτη ότι «*η PAE στο πλαίσιο της γνωμοδοτικής της αρμοδιότητας θα μπορούσε να έχει ειστηγηθεί σχετική ρύθμιση, ώστε η εν λόγω υποχρέωση πληροφόρησης από πλευράς ΕΠΑ να έχει περιληφθεί ως όρος στις εξ αρχής χορηγηθείσες ἀδειες διανομής φυσικού αερίου» καταδεικνύει εσφαλμένη ανάγνωση των σχετικών διατάξεων και παντελή όγνοια του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου, άλλα και πρόχειρη ενημέρωση σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά, δεδομένου ότι η PAE συγκροτήθηκε τον Ιούλιο του έτους 2000, δηλαδή ένα μήνα πριν τη χορήγηση των Αδεών και αφού είχε ολοκληρωθεί η πολυετής προετοιμασία και διεξαγωγή του διεθνούς διαγωνισμού που προαναφέρθηκε, ενώ το Σώμα Ενεργειακού Σχεδιασμού και Ελέγχου δεν συγκροτήθηκε ποτέ.*

3. Η εξουσιοδοτική διάταξη της παραγράφου 5 του άρθρου 4 του Νόμου προβλέπει ότι *η διατύπωση της ἀποψης (στη διοικητική διαδικασία έκδοσης της οποίας, όπως αναφέρεται στην ανωτέρω παράγραφο 1, δεν συμμετέχει η PAE) επιβάλει τους όρους καθορισμού των τιμολογίων της εταιρίας ώστε να πληρούνται τα κριτήρια που θέτει ο νόμος (διαφανή, ανακοινώσιμα κλπ) και όχι η PAE.*

Συνεπώς, η αναφορά σας στο άρθρο 5 παρ. 2β του Νόμου περί αρμοδιοτήτων της PAE και η διατύπωση της ἀποψης (σελ. 4 και 5 του σχετικού) ότι βάσει των ως άνω διατάξεων, «*η PAE οφείλει να μεριμνά και να λαμβάνει μέτρα ώστε τα τιμολόγια των ΕΠΑ να είναι διαφανή, ανακοινώσιμα...*» επίσης καταδεικνύει εσφαλμένη ανάγνωση των σχετικών διατάξεων του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου.

4. Τέλος, και προς αποφινή περαιτέρω παρανοήσεων, επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το Νόμο οι όροι και οι προϋποθέσεις ασκήσεως των δικαιωμάτων της ἀδεια διανομής δεν μπορούν να τροποποιούνται, χωρίς τη συγκίνεση του κατόχου της. Κατ' εφαρμογή της συγκεκριμένης διάταξης του Νόμου, η ακριβής διαδικασία τροποποίησης της Άδειας προβλέπεται στο άρθρο 8 αυτής και σύμφωνα με την οποία η Άδεια τροποποιείται για

λόγους που αναφέρονται στον συγκεκριμένο όρο περιοριστικά, με απόφαση μόνο του Υπουργού Ανάπτυξης, χωρίς δηλαδή να απαιτείται εισήγηση η γνώμη της ΡΑΕ.

Συνεπώς, ο ισχυρισμός του Συντηγόρου του Πολίτη ότι «η ΡΑΕ όφειλε στο πλαίσιο της ευρύτερης αρμοδιότητάς για έλεγχο της αγοράς ενέργειας- να έχει εισηγηθεί στον αριμόδιο Υπουργό της σχετική τροποποίηση των αδειών διανομής» στερείται νομικής βάσης. Εξάλλου, σε περιπτώσεις μονοπωλιακής παραχώρησης όπως η περίπτωση των ΕΠΑ, η Άδεια έχει το χαρακτήρα σύμβασης με αντισυμβαλλόμενους αφενός το ελληνικό κράτος και αφετέρου τον αδειούχο, και συνεπώς δεν θα ήταν εύλογη η τροποποίηση της Άδειας με άλλη διαδικασία από αυτή με την οποία χορηγήθηκε.

Τιμολογίων των ΕΠΑ

Σχετικός με την τιμολογιακή πολιτική των εταιρειών είναι ο όρος 4.2 της Άδειας, ο οποίος αφορά στο Τιμολόγιο Παροχής Φυσικού Αερίου. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- «4.2.1 Με την επιφύλαξη του Αρθρου 8.4, για τον καθορισμό των Τιμολογίων Παροχής, ο Άδειούχος θα πρέπει να λάβει τα αναγκαία μέτρα ώστε το Συνολικό Σχετικό Έσοδο του (εφεξής "ΣΣΕ") για κάθε ημερολογιακό έτος (εφεξής ημερολογιακό έτος "y") να μην υπερβαίνει το Μέγιστο Επιτρεπόμενο Έσοδο (εφεξής "ΜΕΕ") για ημερολογιακό έτος "y". Το ΜΕΕ προκύπτει από την κατωτέρω εξίσωση: $ΜΕΕ_y = Q_y * (P_g + P_n * I_y/I_0) + QTy * (P_n * I_y/I_0) - C_y - 1 \cdot K_y - 1$ όπου: Q_y είναι η συνολική ποσότητα φυσικού αερίου (σε kWh) που παρέχει ο Άδειούχος κατά το ημερολογιακό έτος γ σε Καταναλωτές στην Περιοχή της Άδειας...».
- «4.2.3 Ο Άδειούχος υποχρεούται:
 - (α) να ορίζει (σύμφωνα με τα Αρθρα3.1.1 και 4.2 της παρούσας) για κάθε ημερολογιακό έτος, Τιμολόγια Παροχής για διαφορετικές κατηγορίες παροχής,
 - (β) να καταρτίζει και να υποβάλλει στην Αρχή, το αργότερο την 1η Νοεμβρίου των προηγουμένου ημερολογιακού έτους, δήλωση που να περιλαμβάνει τα Τιμολόγια Παροχής και τις κατηγορίες παροχής που έχουν καθορισθεί και να δημοσιοποιεί, τα Τιμολόγια Παροχής και τις κατηγορίες παροχής,
 - (γ) να μη μεταβάλλει τη δήλωση αυτή κατά τη διάρκεια των τρέχοντος ημερολογιακού έτους, παρά μόνον μετά από έγκριση της Αρχής ή για μία φορά κατά τη διάρκεια των ημερολογιακού έτους, μετά από προηγούμενη δίμηνη γνωστοποίηση προς την Αρχή, και
 - (δ) με την επιφύλαξη του Αρθρου 4.2.7 της παρούσας, να τιμολογεί ανά ημερολογιακό έτος την παροχή και διανομή φυσικού αερίου μόνον με τις τιμές που περιέχονται στη δήλωση Τιμολογίου Παροχής, που ισχύει για το συγκεκριμένο ημερολογιακό έτος.»
- «4.2.4 Αν κατά τη διάρκεια ενός ημερολογιακού έτους, το Συνολικό Σχετικό Έσοδο του Άδειούχου είναι μεγαλύτερο του εκατόν πέντε τοις εκατό (105%) του Μέγιστου Επιτρεπόμενου Έσοδου, ο Άδειούχος υποχρεούται να υποβάλει στην Αρχή έγγραφη αναφορά, αυτολογώντας τους λόγους για τους οποίους υπόρχει η αύξηση.»
- «4.2.5 Αν κατά τη διάρκεια ενός ημερολογιακού έτους, το Συνολικό Σχετικό Έσοδο του Άδειούχου είναι μεγαλύτερο του εκατόν δέκα τοις εκατό (110%) του Μέγιστου Επιτρεπόμενου Έσοδου, ο Άδειούχος θα καθορίσει για το επόμενο ημερολογιακό έτος το Τιμολόγιο Παροχής σε τέτοια επίπεδα, όπως η Αρχή θα ορίσει και θα κοινοποιήσει στον Άδειούχο, προκειμένου να διασφαλίζεται η εφαρμογή του Αρθρου 4.2.1 και με την επιφύλαξη των ιππολογισμού των παράγοντα KYI για το επόμενο ημερολογιακό έτος.»

Από απλή ανάγνωση των παραγράφων του συγκεκριμένου όρου της Άδειας γίνεται σαφές ότι η Άδεια ρυθμίζει για κάθε έτος το μέγιστο επιτρεπόμενο μικτό περιθώριο κέρδους των εταιριών, σταθμισμένο ως προς τις ποσότητες φυσικού αερίου που διακινούνται στο δίκτυο για την εξυπηρέτηση των καταναλωτών της ΕΠΑ και για λογαριασμό τρίτων.

Είναι επομένως προφανές, ότι το ρυθμιστικό καθεστώς τιμολόγησης των υπηρεσιών διανομής δεν βασίζεται στον εκ των προτέρων καθορισμό του τιμολογίου από τον ρυθμιστή, όπως συμβαίνει στα συστήματα ρύθμισης της εύλογης απόδοσης επί των επενδεδυμένων κεφαλαίων (rate of return regulation), αλλά παρέχεται στη ρυθμιζόμενη εταιρεία η ευχέρεια να αποφασίσει η ίδια τιν τιμολογιακή πολιτική που θα ακολουθήσει, υπό την προϋπόθεση ότι τα έσοδα που προκύπτουν από την εφαρμογή της συγκεκριμένης πολιτικής δεν υπερβαίνουν το κατ' έτος οριζόμενο μέγιστο επιτρεπόμενο έσοδο (price ή revenue cap regulation). Στα συστήματα ρύθμισης αυτού του τύπου, τα οποία, σημειωτέον, εφαρμόζονται ευρέως σε παγκόσμια κλίμακα και ιδίως σε περιπτώσεις δικτύων διανομής είτε ηλεκτρισμού είτε φυσικού αερίου, ο ρόλος του ρυθμιστή έγκειται στον εκ των υπέρ της τιμολογιακής πολιτικής αφενός σε σχέση με ποιοτικά χαρακτηριστικά των τιμολογίων (διακριτική μεταχείριση καταναλωτών, σταυροειδείς επιδοτήσεις κλπ) και αρετέρου σε σχέση με τυχόν παραβίαση του ορίου επιτρεπόμενου εσόδου των εταιριών.

Σε συμφωνία με τα ανωτέρω, στη συγκεκριμένη περίπτωση της Άδειας Διανομής η δυνατότητα απευθείας ρύθμισης της τελικής τιμής καταναλωτή παρέχεται στον ρυθμιστή μόνο στην περίπτωση κατά την οποία το Συνολικό Σχετικό Έσοδο του Αδειούχου σε συγκεκριμένο έτος υπερβαίνει το Μέγιστο Επιτρεπόμενο Έσοδο περισσότερο από 10%.

Επί της ίδιας πρήματος με τα στοιχεία δραστηριότητας που οι ΕΠΑ υποβάλλουν στην ΡΑΕ στο πλαίσιο της περιόδου αρμοδιοτήτων της τελευταίας ώρας καθορίζονται στην Άδεια και στο έπειτα διάστημα περίπτωση υπέρβασης του Μέγιστου Επιτρεπόμενου Εσόδου προστατεύονται από τη λειτουργία τους έως σήμερα.

4.2.1 Η πρωτοποίηση στοιχείων τιμολόγησης

Σχετικά με το ρόλο της ΡΑΕ στο θέμα της διαφάνειας και λαμβάνοντας υπόψη τις πραγματικές, όπως αναλύονται ανωτέρω, και όχι τις ανακριβώς δια του εγγράφου σας φερόμενες ως αρμοδιότητες και υποχρεώσεις της, θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε ως προς τα εξής:

4.2.1.1 Η πρωτοποίηση στοιχείων τιμολόγησης

Σύμφωνα με το όρο 4.2.3 της Άδειας που παρουσιάστηκε στην ενότητα 2 ανωτέρω, υφίσταται μεν ριητή υποχρέωση των ΕΠΑ να γνωστοποιούν στη ΡΑΕ τα τιμολόγια παροχής φυσικού αερίου, όχι προς το σκοπό έγκρισης όπως επεξηγήθηκε παραπάνω, αλλά προς το σκοπό ελέγχου εφαρμογής του επιλεγόμενου από τις εταιρείες τύπου περιοδικής αναπροσαρμογής αντών στη διάρκεια του έτους, χωρίς ωστόσο να προδιαγράφεται σε ποιο βαθμό λεπτομέρειας οι ΕΠΑ υποχρεούνται να δημιουργούν στοιχεία σχετικά με την τιμολογιακή πολιτική τους, πέραν βεβαίως του καταλόγου με τις εκάστοτε τιμές πώλησης του φυσικού αερίου.

Ο τρόπος με τον οποίο μία εταιρία επικοινωνεί και προωθεί το προϊόν της ή -σύμφωνα με τη δική σας ανάλυση- επωφελείται από τη διαφήμιση άλλης εταιρείας, δεν είναι θέμα που άπτεται της Άδειας, τον έλεγχο τήρησης των όρων της οποίας και μόνον, όπως εξηγήθηκε, έχει η ΡΑΕ. Βεβαίως, σε οποιαδήποτε περίπτωση έχει τεθεί θέμα αμφισβήτησης της τήρησης των όρων αυτών ή ανησυχίας των καταναλωτών για τυχόν καταχρηστικές συμπεριφορές, η ΡΑΕ έχει παράσχει με τη μεγαλύτερη δυνατή σαφήνεια όλες τις απαραίτητες εξηγήσεις και διευκρινίσεις.

Η πάγια αυτή πρακτική, εξηγεί τις επισημάνσεις της ΡΑΕ προς τις ΕΠΑ σχετικά με την τιμολογιακή τους πολιτική (Έκθεση Πετραγμένων της ΡΑΕ, Απρίλιος 2004-Δεκέμβριος 2006) οι οποίες μάλιστα είχαν ήδη αναφερθεί σε ειδική έκθεση της ΡΑΕ σχετικά με τη διεύθυνση του φυσικού αερίου στα αστικά κέντρα (<http://www.rae.gr/news/main.htm>) τον Ιούνιο του 2003, αποδεικνύοντας ακριβώς την έλλειψη αποφασιστικών αρμοδιοτήτων στο θέμα αυτό και όχι ολιγωρία ή αποφυγή ευθυνών. Επίσης, τονίζεται ιδιαίτερα ότι στο συγκεκριμένο κείμενο, η ΡΑΕ αναωρέτων σε πάγιες αρχές τιμολογιακής πολιτικής και όχι σε παραβάσεις του νόμου ή της Άδειας, εστιάζοντας στη μακροχρόνια σταθερότητα της δομής και μεθοδολογίας κατάρτισης τιμολογίων και όχι των απόλυτων τιμών τους, με αφορμή παράπονα καταναλωτών εκείνη την περίοδο σχετικά με μεταβολές της τιμολογιακής πολιτικής της ΕΠΑ Αττικής.

Περαιτέρω, αξιοποιώντας κάθε ευκαιρία δημόσιας ενημέρωσης επί του θέματος, η PAE έχει εξηγήσει:

- Το θεσμικό πλαίσιο οργάνωσης της διανομής φυσικού αερίου στην Ελλάδα και τις ειδικές αρμοδιότητές της στον τομέα αυτό.
- Τους λόγους για τους οποίους η τιμή εισαγωγής του φυσικού αερίου αναπροσαρμόζεται διαχρονικά συναρτήσει της τιμής του πετρελαίου, καθώς και το μηχανισμό με τον οποίο πραγματοποιείται η αναπροσαρμογή, με αναφορά στην διεθνή πρακτική.
- Τις καθιερωμένες διεθνώς μεθοδολογίες τιμολόγησης φυσικού αερίου στον τελικό καταναλωτή.
- Τη μεθοδολογία τιμολόγησης που εφαρμόζει κάθε ΕΠΑ και τους λόγους για τους οποίους υφίσταται διαφορά στις τιμές τους εάν αντέξουν σε βραχυχρόνια (π.χ. μηνιαία) βάση.

Ταυτόχρονα, η PAE έχει σε πολλές περιπτώσεις παρουσιάσει κάθε διαθέσιμο στοιχείο σχετικά με την ιστορικά διαμορφωθείσα τιμή και των τριών ΕΠΑ για έναν τυπικό καταναλωτή συμπεριλαμβάνοντας όλες τις χρεώσεις (πάγιες χρεώσεις, φόρους κλπ). Και στην πρόσφατη περίπτωση των τιμών της ΕΠΑ Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας, η PAE εξήγησε αναλυτικά τον μηχανισμό διαμόρφωσης τις τελικής τιμής καταναλωτή στην ανακοίνωσή της.

Επισημαίνουμε περαιτέρω ότι, λόγω των συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων που έχει η PAE και αναφέρθηκαν ανωτέρω, η PAE δεν αναφέρθηκε ποτέ στην επιλογή συγκεκριμένης μεθοδολογίας τιμολόγησης από τις εταιρίες, εφόσον κάτι τέτοιο δεν προβλέπεται στην Αδεια, αλλά στη μιακροχρόνια σταθερότητα της μεθοδολογίας τιμολόγησης και της προβλεψιμότητας (ένας όρος που θεωρούμε ότι παραβλέφθηκε στην επιστολή σας) των τιμολογίων, ώστε η συγκυριακή, όπως αναλυτικά εξηγήσηκε στην πρόσφατη ανακοίνωση της PAE, ανατροπή της σχέσης ανταγωνιστικότητας μεταξύ φυσικού αερίου και πετρελαίου να μην δημιουργούν αδικαιολόγητα στους καταναλωτές την υποψία καταχρηστικών συμπεριφορών εκ μέρους των εταιριών.

Συμμετοχή στην ιστοσελίδα της PAE

Σχετικά με όσα αναφέρονται στην επιστολή σας ως προς τη συμμετοχή της PAE στον χαρακτηριζόμενο ως «φαύλο κύκλο της πληροφόρησης», επισημαίνουμε τα ακόλουθα:

- Η PAE κατά πάγια τακτική της αναπαράγει αυτούσια τα στοιχεία που λαμβάνει είτε από εποπτευόμενες εταιρίες είτε από το Υπουργείο Ανάπτυξης αναφέροντας την πηγή προέλευσής τους, με εξαίρεση τις περιπτώσεις που πρόκειται για μελέτη της ίδιας της Αρχής. Στο πλαίσιο αυτό, η PAE αναπαράγει αφενός τους πίνακες με τις τιμές πετρελαιοειδών στην επικράτεια, τους οποίους καταρτίζει και ανακοινώνει το Υπουργείο Ανάπτυξης και αφετέρου τα τιμολόγια της ΔΕΗ Α.Ε. μέσω σύνδεσης με την ιστοσελίδα της εταιρίας. Περαιτέρω, στην περίπτωση της ΔΕΗ Α.Ε., υπενθυμίζεται ότι πρόκειται πράγματι για τιμολόγια που ρυθμίζονται ex-ante από τον Υπουργό Ανάπτυξης μετά από γνώμη της PAE και όχι τιμολόγια που διαμορφώνονται ελεύθερα από την εταιρία.
- Η επιλογή της παραπομπής στην ιστοσελίδα της ΔΕΠΑ Α.Ε. υπαγορεύτηκε για λόγους ολοκληρωμένης πληροφόρησης για τις τιμές φυσικού αερίου καθώς (α) οι τιμές δεν αφορούν μόνο καταναλωτές που εξυπηρετούνται από τις ΕΠΑ αλλά και μεγάλους επιλέγοντες πελάτες οι οποίοι ενδιαφέρονται για προμήθεια φυσικού αερίου για βιομηχανική χρήση ή ηλεκτροπαραγωγή και οι οποίοι εκ των πραγμάτων πρέπει να απευθυνθούν στη ΔΕΠΑ Α.Ε. ως μοναδικού σήμερα προμηθευτή στην απελευθερωμένη αγορά φυσικού αερίου και (β) από το γεγονός ότι η ΔΕΠΑ Α.Ε. ως μέτοχος των τριών ΕΠΑ, παρέχει απευθείας συνδέσεις στις ιστοσελίδες των εταιριών αυτών. Προφανώς, ωστόσο, η PAE δεν έχει καμία αρμοδιότητα να ελέγχει το διαφημιστικό τύπου περιεχόμενο ή οποιοδήποτε άλλο μήνυμα αναρτάται στην

ιστοσελίδα οποιαδήποτε εταιρίας, όταν μάλιστα δεν πρόκειται για εποπτευόμενο από τη PAE πρόσωπο αλλά για προμηθευτή δραστηριοποιούμενο στο ανταγωνιστικό τμήμα της αγοράς φυσικού αερίου.

Η σύσταση του Συντηγόρου του Πολίτη σχετικά με «ενημέρωση της ιστοσελίδας της PAE» θα μπορούσε να γίνει αποδεκτή για λόγους πρακτικής διευκόλυνσης του καταναλωτή. Πέραν τούτου, οποιοσδήποτε υπαινιγμός σχετικά με σκόπιμη συμμετοχή της PAE σε προσπάθεια παραπλάνησης του κοινού, όπως στην επιστολή σας, φρονούμε πως είναι απαράδεκτος.

Σε σχέση με τους Γενικούς Όρους Συναλλαγών (ΓΟΣ), επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 3.3. της Άδειας, οι ΕΠΑ υποχρεούνται να καταρτίζουν και να δημοσιεύουν τους ΓΟΣ και να ενημερώνουν τη PAE για οποιαδήποτε τροποποίησή τους.

Παρά το γεγονός ότι οι ΓΟΣ δεν υποβάλλονται προς έγκριση στη PAE, η PAE έχει επανειλημμένα προβεί σε συστάσεις σχετικά με τη δομή και το περιεχόμενο αυτών, ξεκινώντας διαδικασία επανεξέτασής τους με δική τους πρωτοβουλία. Η τελευταία τέτοια περίπτωση που αφορά στις ΕΠΑ Θεσσαλίας και Θεσσαλονίκης αφορά στην εξέταση από τη PAE των ΓΟΣ των εταιριών στο τέλος του 2007, δεδομένου ότι είχε παρέλθει σημαντικό χρονικό διάστημα από την τελευταία αναθεώρηση (έτος 2004) και οι συνθήκες υπό τις οποίες ασκείτο η δραστηριότητα της ΕΠΑ Θεσσαλονίκης Α.Ε. είχαν αναπόφευκτα διαφοροποιηθεί (μεταβολές του νομικού πλαισίου που διέπει την αγορά φυσικού αερίου και την προστασία του καταναλωτή, δυναμική ανάπτυξη της πελατειακής βάσης της εταιρίας, μεταβολές τιμολογιακής πολιτικής και εμπορικής πρακτικής ανάπτυξης της εταιρίας).

Σε συνέχεια των παρατηρήσεων της PAE, το συγκεκριμένο άρθρο 4.4. των ΓΟΣ των εταιρειών, στο οποίο αναφέρεστε στο σχετικό έγγραφό σας (σελ. 2), δεν ανταποκρίνεται πλέον στην πραγματικότητα. Συγκεκριμένα, οι παρατηρήσεις της PAE σε σχέση με τη συγκεκριμένη διατύπωση του άρθρου 4.4., όπως αποτυπώθηκαν στο υπ' αριθμ. I-9903/28.12.2007 έγγραφο της Αρχής, ήταν: «...Είναι απαραίτητο η ανωτέρω πρόταση να αντανακλά με ακρίβεια τις συγκεκριμένες διατάξεις της Άδειας Διανομής σχετικά με τη διαδικασία κατάρτισης των τιμολογίων παροχής από την Εταιρία. Η αναφορά σε «έγκριση της PAE» δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα και δημιουργεί εσφαλμένες εντυπώσεις στον καταναλωτή.»

Σε συνέχεια των παρατηρήσεων της PAE, οι εταιρίες προέβησαν σε τροποποίηση των ΓΟΣ ήδη από τα μέσα Ιουνίου 2008 επιστολή των ΕΠΛ Θεσσαλίας και Θεσσαλονίκης υπ' αριθμ. PAE I-74067/23.06.2009), αποτυπώνοντας με ακρίβεια τις σχετικές διατάξεις της Άδειας. Οι ΓΟΣ που και σήμερα αναρτώνται στις ιστοσελίδες των εταιρειών δεν περιλαμβάνουν τη διατύπωση που αναφέρετε στην επιστολή σας.

Αρμοδιοτήτων της PAE

Τέλος, σε σχέση με τις προτάσεις του Συντηγόρου του Πολίτη που αναφέρονται στη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας και ιδίως στο ότι «...ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι θα ήταν σκόπιμο: Η PAE να ασκήσει τα κατά νόμο ελεγκτικά καθήκοντά της...» θα θέλαμε να τονίσουμε ότι η άσκηση των καθηκόντων της PAE δεν αποτελεί επιλογή της Αρχής που ενεργοποιείται κατά βούληση, ούτε επιβάλλεται έξωθεν εφόσον «κρίθει σκόπιμο». ούτε υπαγορεύεται αναλόγως των συνθηκών, αλλά αποτελεί εκ του νόμου υποχρέωσή της, την οποία ασκεί συνεχώς και συνεπώς. Στην ίδια Έκθεση Πετραγμένων, από την οποία ο Συνήγορος του Πολίτη διαπίστωσε ολιγωρία της PAE σε σχέση με ένα «πρόβλημα που τελούνται σε γνώσει της από ετών», αναφέρονται και όλες οι περιπτώσεις στις οποίες η PAE διερεύνησε ζητήματα που σχετίζονται με την διανομή και παροχή φυσικού αερίου και επέβαλλε, δύον τεκμηριωνόταν παράβαση, διοικητικές κυρώσεις.

Περαιτέρω, η παραίνεση του Συντηγόρου του Πολίτη σχετικά με την επιβολή προστίμου, εφόσον διαπιστωθούν παραβάσεις, αποτελεί ευθεία παρέμβαση στη λειτουργία μίας ανεξάρτητης αρχής, προκαταλαμβάνοντας μάλιστα με απαράδεκτο τρόπο την απόφασή της σε περίπτωση που θα

διαπίστωνε παραβάσεις, αφού η επιλογή της επιβολής προστίμου έναντι άλλων διοικητικών κυρώσεων, δεν μπορεί παρά να κρίνεται κατά περίπτωση.

Κατόπιν, βεβαίως, των ως άνω διαλαμβανομένων, είναι σαφές ότι δεν παραβάστηκαν οι όροι των Αδειών ή οι διατάξεις του νόμου οι οποίες, προκειμένου να συντρέξει εφαρμογή των σχετικών διατάξεων επιβολής κυρώσεων.

Εν κατακλείδι, συντασσόμενοι απολύτως με το αίτημα του Συντηγόρου του Πολίτη για όσο το δυνατόν μεγαλύτερη διαφάνεια, θεωρούμε ότι ο πραγματικός κίνδυνος παραπλάνησης του καταναλωτικού κοινού προέρχεται από την αποσπασματική, ελλιπή και εν τέλει πρόχειρη αντιμετώπιση των ζητημάτων που τον αφορούν και την εύκολη λύση της αναζήτησης παντού «ενόχων». Χωρίς να προιγεύται η σοβαρή και υπεύθυνη τεχνοκρατική ανάλυση που απαιτούν ιδιως ζητήματα αυτού του τύπου και η οποία θα αποκάλυψε την πραγματική διάσταση ενδεχόμενου προβλήματος, επιτυγχάνεται απλά η δημιουργία εντυπώσεων που δεν συνεισφέρει σύτε στην πραγματική ενημέρωση του πολίτη, ούτε στην εύρυθμη λείτουργία της ενεργειακής αγοράς εν γένει.

Σε κάθε περίπτωση, φρονούμε πως όλα τα ανωτέρω θα είχαν αποφευχθεί, εάν η Ανεξάρτητη Αρχή σας είχε προστρέξει άμεσα προς την Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας, προκειμένου να επιδιώξει την ενημέρωσή της, σχετικά με τα ανωτέρω σοβαρότατα ζητήματα.

Σίμος Ε. Σιμόπουλος
Πρόεδρος

